

Zásadné návrhy, ktoré prednesie JUDr. Monika Jankovičová - O.Z. Energetický ombudsman v diskusii k **Energetickej transformácii v oblasti vykurovania a chladenia – podpora priemyslu a inovácii** v Národnej rade SR konanej dňa 3. 6. 2026

Vážené dámy, vážení páni,

za Občianske združenie Energetický ombudsman by som sa dnes chcela vyjadriť k otázkam, ktoré sa bytostne dotýkajú viac ako dvoch miliónov slovenských občanov žijúcich v bytových domoch. Zameriam sa na dve kľúčové témy z dnešnej agendy: na **modernizáciu energetiky** a na **stabilizáciu nákladov prostredníctvom nových technológií, vrátane tepelných čerpadiel**.

Na úvod mi dovoľte malú analógiu. V časoch socializmu, keď sa komunisti pokúšali reformovať systém takzvaným súborom „nových opatrení“, koloval jeden veľmi trefný vtíp. Na otázku, čo presne ten súbor nových opatrení znamená, znela odpoveď takto: *„Máme vedro plné kovových skrutiek, ktoré so strašným rachotom presypeme do druhého, prázdneho vedra. Nuž a ten hluk, ktorý pri tom vznikne, to je ten súbor nových opatrení.“*

Dnes sme v rovnakej situácii. Pokusy transformovať centralizovanú a prekonanú tepelnú energetiku – s jej obrovskými, stratovými rozvodmi z čias socializmu – presne pripomínajú presýpanie skrutiek z jedného vedra do druhého. Robíme okolo toho veľký hluk, ale skutočná zmena neprichádza.

Téma 1: Modernizácia energetiky (Koniec presýpania skrutiek)

Pokiaľ nenájdeme odvahu zmeniť samotnú koncepciu a nezačneme masívne rozvíjať decentralizovanú výrobu energie, lokálne obnoviteľné zdroje a energetické spoločenstvá, všetky náklady sa v mene ziskov skostnateného teplárenského monopolu opäť prenású na plecia slovenských občanov.

Prečo je táto zmena nevyhnutná?

- **Energetická bezpečnosť:** Nejde len o zníženie spotreby zemného plynu a zvýšenie efektívnosti. Po skúsenostiach z vojnového konfliktu na Ukrajine jasne vidíme, že obrovské centrálné kotolne zásobujúce celé sídliská sú v prípade narušenia infraštruktúry obrovským bezpečnostným rizikom. Decentralizácia je otázkou prežitia a bezpečnosti.
- **Nezmyselné investície:** Na Slovensku, žiaľ, stále investujeme stovky miliónov eur do rekonštrukcií stratových teplovodných rozvodov namiesto toho, aby sme tieto prostriedky presmerovali do decentralizácie a priamej podpory OZE.
- **Absurdita v meraní tepla:** Pýtam sa, ako môžeme hovoriť o transformácii a modernizácii v 21. storočí – v ére digitalizácie, miniaturizácie a umelej inteligencie – ak nie sme schopní zabezpečiť ani to základné: **presné meranie tepla v radiátoroch určeným meradlom v jednotkách tepla (kWh).**

Namiesto presných dát sa spoliehame na pochybné a nepresné rozúčtovanie podľa pomerových rozdeľovačov (PRVN). Práve tieto nepresnosti donútili tvorcov vyhlášky č. 503/2022 Z. z. k nelogickému zvyšovaniu základnej zložky. Pripomínam, že nedávny nález Ústavného súdu SR dokonca vyhlásil niektoré ustanovenia tejto vyhlášky za protiústavné.

Naše riešenie:

Ministerstvu hospodárstva sme už navrhli riešenie – výrobu a zavedenie cenovo dostupného meradla (v spolupráci so zahraničnými partnermi), ktoré priamo v kombinácii s termostatickou hlavicom meria spotrebu v kWh. Čína dnes vyrába merače tepla v kWh v cene pomerového rozdeľovača vykurovacích nákladov, ktoré by odstránili problémy s pochybným a nepresným rozúčtovaním nákladov tepla podľa PRVN. Pýtam sa ako môžeme transformovať teplárenstvo a riešiť chladenie ak v 21. storočí v čase digitalizácie, miniaturizácie a umelej inteligencie nie sme schopní zabezpečiť ani meranie tepla v radiátoroch v bytových domoch určeným meradlom v jednotke tepla?! System musí fungovať exaktne: rozdiel medzi súčtom meračov na radiátoroch a fakturačným meračom na päte bytového domu bude tvoriť základnú zložku, ktorá sa férovo rozpočíta tak, ako je to dnes štandardom pri teplej a studenej vode.

Téma 2: Stabilizácia nákladov a úloha nových technológií (Tepelné čerpadlá a OZE)

Sme v čase prehľbujúcej sa energetickej chudoby. Finančné zaťaženie občanov rastie a dotovať ceny plošnou, miliardovou energopomocou je pre štátny rozpočet dlhodobo neudržateľné. Riešením je decentralizácia a nové technológie.

- **Praktické výsledky z praxe:** Výsledky decentralizovaných zdrojov hovoria jasnou rečou. Máme preukázateľné dáta z dvoch bytových domov v Poprade, kde využitie tepelných čerpadiel v kombinácii s fotovoltikou dokázalo znížiť náklady na ohrev teplej vody **až päťnásobne**.
- **Potenciál pre Slovensko:** Ak by sme tento model aplikovali plošne, znamenalo by to dekarbonizáciu a zníženie spotreby zemného plynu na Slovensku o minimálne 40 %.
- **Legislatívne bariéry:** Ak štát nie je schopný zabezpečiť pre ľudí dostupné ceny tepla a teplej vody, má morálnu a legislatívnu povinnosť umožniť im, aby si zriadili ekonomicky výhodný vlastný zdroj tepla. Pripomínam, že do roku 2014 toto zákon o tepelnej energetike (č. 657/2004 Z. z.) štandardne umožňoval, kým neprišlo k jeho okliešteniu v prospech veľkých monopolov.

Záver:

Dámy a páni, prestaňme v energetike presýpať skrutky. Prestaňme sanovať zastarané socialistické koncepty centrálného vykurovania. Otvorme dvere komunitnej energetike, tepelným čerpadlám a spravodlivému meraniu. Len tak zabezpečíme našim podnikom konkurencieschopnosť a našim občanom stabilné a únosné účty za energiu.

Ďakujem za pozornosť.